

AINEVALDKOND „KUNSTIAINED”

1. Üldalused

1.1. Kunstipädevus.

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

1.2. Kunstiainete nädalatundide jaotumine klassiti.

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									Kokku
	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	
Kunst	2	2	1	2	1	1	1	1	1	12
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1	13

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvise poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisu, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealne (verbaalne) keel;
- 4) loomingu eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi.

Kunsti valdkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus.

Kunsti valdkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavaid kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loomingu tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus.

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumiseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist.

Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama.

Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus.

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainekandid ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus.

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades.

Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus.

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus.

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus.

Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomesülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

1.5. Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega.

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetriselised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.

Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika.

Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained.

Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed.

Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia.

Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus.

Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi.

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond.

Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesises ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse

osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

1.7. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesisest ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

1.8. Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas. Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal

hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikaid, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesemärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

1.9. Füüsiline õpikeskkond

Koolis toimuvad kunstiõpetuse tunnid erinevates klassiruumides. Muusikatunnid toimuvad õppeklassis kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunst:

- 1) individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
- 2) 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
- 3) lauad, joonistusalused ja tööde eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4) tagavaraks vajalikud töövahendid ja materjalid;
- 5) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

- 1) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;
- 2) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- 3) vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus, noodipuldid, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm.
- 4) Plokkflöödid või kuuekeelsed väikekandled.

2. Ainekavad

2. 1. Muusika

2.1.1. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) väärtustab enda ja teiste panust ühistöös;
- 5) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 6) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 7) märkab ja kasutab avatud maailma võimalusi, tunneb huvi ühiskonna ja erinevate kultuuride vastu;
- 8) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 9) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 10) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 11) lahendab probleeme loovalt, leiab probleemidele erinevaid lahendusi, kirjeldab oma tegevuse tagajärgi ja annab neile hinnangu;
- 12) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

2.1.2. Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel.

Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma

muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltin Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

2.1.3. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;

- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe ja/või kahehäälses kooris;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut;
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

1. klass 70 tundi

Laulmine

Õpitulemused	Õppesisu
1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt ükski ja rühmas; 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”)	Laudakse nii ühehäälselt <i>a cappella</i> kui ka saatega. Kujundatakse alusmuusikatradiitsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride ja ansamblite tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus. Õpilaste esinemisuskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne). Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab keha- ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;	Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja	Muusikalist mõtlemist ja loovust

rütmipillidel; 2) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 3) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	arendatakse kaasmängude kaudu.
---	--------------------------------

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemus	Õppesisu
1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes SAMM, JOOKSEN, SEIS 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; <ul style="list-style-type: none"> • kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars • koorijuht, koor, ansambel, solist, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor • muusikapala, salm, refrään, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng • rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>. 	Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;	Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.

2.klass 70 tundi

Laulmine

Õpitulemused	Õppesisu
1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; 2) mõistab ja väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid	Lauldakse nii ühehäälselt <i>a cappella</i> kui ka saatega. Kujundatakse alus muusikatradsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride ja ansamblite tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

helikõrgusi (astmeid); 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), lastelaulud „Teele, teele kurekesed“, L. Wirkhaus „Tiliseb, tiliseb aisakell“	Õpilaste esinemisuskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne). Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.
---	--

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab keha ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes; 2) on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.	Pillimängus omandatakse rütmi ja kehapilli mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha ja rütmipillidel; 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; 3) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilismeloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemus	Õppesisu
1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (tempo, dünaamika) 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 3) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); 4) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit.	Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; TA TI-TI TA-A TA-A-A	Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

<p>2) mõistab 2-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab seda musitseerides;</p> <p>3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid</p> <p>4) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana • koorijuht, koor, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor • muusikapala, salm, refrään, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng • rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbur), vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat 	
---	--

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.</p>	<p>Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.</p>

3.klass 70 tundi

Laulmine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeolelu;</p> <p>3) laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), rahalik laul „Mu isamaa armas“, lastelaulud „Kevadpidu“</p>	<p>Lauldakse nii ühehäälselt <i>a cappella</i> kui ka saatega. Kujundatakse alus muusikatradsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride ja ansamblite tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.</p> <p>Õpilaste esinemisostkust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne). Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.</p>

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kasutab keha ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;</p> <p>2) on omandanud kuuekeelse väikekandle või</p>	<p>Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) pillide ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased</p>

plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.	mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.
--	---

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmipillidel; 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; 3) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemus	Õppesisu
1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat; 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.	Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; TA, TI-TI, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, TAA, TAAA, VEERANDPAUS; POOLPAUS; TERVETAKTPAUS 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida; 6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.	Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

<ul style="list-style-type: none"> • meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana • koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor • muusikapala, salm, refrään, marss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng • rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat • märkide <i>latern</i>, <i>segno</i>, <i>volt</i>, tutvustamine laulurepertuaariga 	
---	--

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.	Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.

2.1.5. Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimete kohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

2.1.6. Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

4.klass 70 tundi

Laulmine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega C–G2;</p> <p>3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälselt laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>5) laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa armas”(saksa rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).</p>	<p>Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms). Klassitunnis lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt.</p> <p>Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.</p>

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kasutab keha ja rütmipille kaasmängudes ja/või ostinatodes;</p> <p>2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p> <p>3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.</p>

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p> <p>2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p> <p>3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.</p>	<p>Muusikalises liikumises on põhiorhk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil.</p>

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha ja rütmipillidel;</p> <p>2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);</p> <p>3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu.</p>

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit.</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;</p> <p>6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;</p>	<p>Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut.</p>

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; TI-TIRI, TIRI-TI, TAI-TI, $\frac{1}{8}$ noot ja $\frac{1}{8}$ paus</p> <p>2) mõistab taktimõõtude $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste C–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;</p> <p>6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>.</p>	<p>Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.</p>

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta.</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel</p>

5.klass-35 tundi

Laulmine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;</p> <p>3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsel laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann).</p>	<p>Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms). Klassitunnis lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt.</p> <p>Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära</p>

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kasutab keha ja rütmipille kaasmängudes ja/või ostinatodes;</p> <p>2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p> <p>3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.</p>

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat.</p> <p>2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p> <p>3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.</p>	<p>Muusikalises liikumises on põhiohk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil.</p>

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) loob rütmilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha ja rütmipillidel;</p> <p>2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);</p> <p>3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu.</p>

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot,</p>	<p>Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja</p>

<p>dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;</p> <p>4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p> <p>5) on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt;</p> <p>6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;</p> <p>7) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p>	<p>võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut.</p>
---	--

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste C–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;</p> <p>5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, tähendust ning kasutab neid musitseerides;</p> <p>6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>,</p>	<p>Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.</p>

<i>mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i>	
--	--

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel

6.klass 35 tundi

Laulmine

Õpitulemused	Õppesisu
1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest; 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2; 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälselt laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 5) laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Mu isamaa armas”(saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).	Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms). Klassitunnis lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab keha ja rütmipille kaasmängudes ja/või ostinatodes; 2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.	Pillimänguuskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.	Muusikalises liikumises on põhirõhk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil.

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne); 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused	Õppesisu
1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni; 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit; 5) on tutvunud valikuliselt Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendes lugupidavalt; 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 7) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.	Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides; 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega); 4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides; 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides; 6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab	Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.

neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, <i>andante</i> , <i>moderato</i> , <i>allegro</i> , <i>largo</i> , <i>ritenuto</i> , <i>accelerando</i> , dünaamika, <i>piano</i> , <i>forte</i> , <i>mezzopiano</i> , <i>mezzoforte</i> , <i>pianissimo</i> , <i>fortissimo</i> , <i>crescendo</i> , <i>diminuendo</i>	
--	--

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel

2.1.7. Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates 14 muusikalistes tegevustes oma loominguideid;
- 10) väljendab kuulatud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevat õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- 15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

2.1.8. Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

7.klass 35 tundi

Laulmine

Õpitulemus	Õppesisu
<p>1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;</p> <p>2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;</p> <p>3) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;</p> <p>4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsel laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Kalevite kants” (P. Veebel);</p> <p>6) teab tulemusliku meeskonnatöö kavandamise põhimõtteid.</p>	<p>Muusika õppesisu III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilase iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt.</p> <p>Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.</p> <p>Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid)</p>

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kasutab keha ja rütmipille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;</p> <p>2) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rockmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi.</p>

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;</p> <p>2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.</p>	<p>Muusikalises liikumises on põhiorhk teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil.</p>

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne); 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.

Muusika kuulamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; 2) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ja pillikoosseise; 3) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke); 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi; 5) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; 6) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades.	Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; TI TA TI TRIOL SÜNKOOP 2) mõistab taktimõõtude 2/4, taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); 3) mõistab helistike C–a, G nendest musitseerides; 4) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; 5) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas. sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; sümfoonia, instrumentaalkontsert.	Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul	Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise

looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara	kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpreetidega. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.
---	--

8.klass 35 tundi

Laulmine

Õpitulemus	Õppesisu
1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoiu häälemurdeperioodil; 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; 3) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes; 4) osaleb laulrepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsel laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär); 6) teab tulemusliku meeskonnatöö kavandamise põhimõtteid.	Muusika õppesisu III kooliastmes on tähelepanu keskmis õpilase iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid)

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes; 2) rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.	Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rockmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.	Muusikalises liikumises on pöhirõhk teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil.

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne); 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.

Muusika kuulamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; 2) eristab pop-ja rokkmuusikat. 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; 4) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmuseid (sh paikkondlikke); 5) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi; 6) on tutvunud Eesti ning Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja- Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; 7) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma seisukohti. 8) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).	Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; TI TA TI TRIOL SÜNKOOP 2) mõistab taktimõõtude 2/4, taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab	Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); 3) mõistab helistike C–a, G-e nendest musitseerides; 4) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; 5) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.	
---	--

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara	Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpreetidega. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

9.klass 35 tundi

Laulmine

Õpitulemus	Õppesisu
1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel; 3) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes; 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsel laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 6) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre); 6) teab tulemusliku meeskonnatöö kavandamise põhimõtteid.	Muusika õppesisu III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilase iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid)

Pillimäng

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes; 2) rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.	Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rockmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.	Muusikalises liikumises on põhiorhk teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil.

Omalooming

Õpitulemused	Õppesisu
1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne); 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu	Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.

Muusika kuulamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust; 2) eristab džäss- filmi- ja lavamuusikat. 3) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke); 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi; 5) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult; 6) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).	Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; TI TA TI TRIOL</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>4) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.</p> <p>džässorkester, partituur ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, rondo, variatsioon; džässmuusika, süvamuusika.</p>	<p>Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.</p>

Õppekäigud

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara</p>	<p>Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpreetidega. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.</p>

2.2. Kunst

2.2.1. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiopetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 2) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- 6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 8) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- 10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 11) tegutseb eetilisel ja ohutul nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;

- 12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

2.2.2. Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osakusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine,
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine,
- 3) teadmised visuaalkultuurist,
- 4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoscuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmeha ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajalooost lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

2.2.3. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb kunstiõppes rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) julgeb katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) oskab töötada iseseisvalt ja teha koostööd, väärtustab erinevaid lahendusi;
- 4) tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.

Õppesisu	1.klass	2.klass	3.klass
Kunstiteosed, reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad	2	2	5
Visuaalse kompositsiooni baaselemendid	10	10	4
Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused	14	14	5
Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid	14	14	10
Pildilised jutustused	10	10	4
Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond	10	10	2
Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine	5	5	2
Ideede kavandid ja mudelid	5	5	3
Kokku	70	70	35

Õppetegevused

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.

Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, nüüdiskunsti näitustele.

Kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

Visuaalse kultuuri näidete kriitiline (reklaamid, filmid, arvutimängud jne) vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

1.klass

Kunstiteosed, reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad (2 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes.	Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).

Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused (14 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned.	Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (14 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid.	Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.

Pildilised jutustused (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid.	Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe	Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja

seoseid.	ehitis keskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.
----------	--

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine (5 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle.	Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.

Ideede kavandid ja mudelid (5 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.	Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

2. klass

Kunstiteosed, reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad (2 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Osaleb arutluses kunsti üle. Teab mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Kunstiteosed raamatutes, internetis ja kunstigaleriides. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Disain igapäevaelus: trükis ja tarbevorm.

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Esitab oma ideede erinevaid lahendusi. Leiab kujutatava iseloomulikud jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid joon, värv, vorm, ruum, rütm

Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused (14 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega. Oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned. Kirjeldab enda ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid (14 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, ja skulptuuri töövõtteid, tehnikaid ning vahendeid.	Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid. Tehnikatest: joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine jne. Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.

Pildilised jutustused (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest. Katsetab oma loomingulisust.	Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Teab üksikuid (mõnda) lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjekti.	Lähiümbruse loodus ja ehituskunst

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine (5 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid. Teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt.	Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine

Ideede kavandid ja mudelid (5 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid. Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.	Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

3.klass**Kunstiteosed, reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad (5 tundi)**

Õpitulemused	Õppesisu
Kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes. Oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte. Tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (4 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.	Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).

Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused (5 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned.	Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid (10 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Rakendab oma töödes mitmekesisid	Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted

kunstitehnikaid ja töövõtteid.	ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.
--------------------------------	---

Pildilised jutustused (4 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid.	Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond (2 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid.	Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitis keskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine (3 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle.	Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.

Ideede kavandid ja mudelid (5 tundi)

Õpitulemused	Õppesisu
Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.	Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

2.2.5. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes ühise tulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

2.2.6. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

Õppesisu	4.klass	5.klass	6.klass
Uurimine, avastamine, idee arendamine	10	5	5
Pildiline ja ruumiline väljendus	20	10	10
Disain ja keskkond	10	5	5
Meedia ja kommunikatsioon	8	4	4
Kunstikultuur	10	5	5
Materjalid, tehnikad	12	6	6
Kokku:	70	35	35

4.klass

Uurimine, avastamine, idee arendamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) uurib ja võrdleb kunstiteoseid; 2) teab Eesti kunsti- ja kultuuriobjekte; 3) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle; tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid	Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Värv kui väljendusvahend. Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad. <i>Realistlikkus ja abstraktsus kunstis</i>

Pildiline ja ruumiline väljendus

Õpitulemused	Õppesisu
1) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid; 2) visandab ja kavandab, rakendab erinevaid kunstitehnikaid; 3) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi	Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. ÜMBRUS <i>Erinevad majad linnas ja maal</i> ASJAD <i>Esemete suurussuhted</i> INIMENE <i>Inimese tegevused, nägu ja meeleolu</i> GEOMEETRIA <i>Kubistlikus stiilis pilt (mõnd klassikut jäljendades)</i>

Disain ja keskkond

Õpitulemused	Õppesisu
1) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot; 2) mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt; 3) analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid; 4) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes keskkondades	Probleemipõhine lähteülesanne. Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeel ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja võrdlemine. Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. MÄRK <i>Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine.</i> KIRI <i>(Trüki-) tähtede kujundamine</i> Foto, video või animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.

Meedia ja kommunikatsioon

Õpitulemused	Õppesisu
1) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;	Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide vaatlemine, nende üle arutlemine. Liikumisillusiooni teke. <i>Ruumilisuus pildil, fotol, filmis. Inimene ja</i>

2) tegutseb eetiliselt ja ohutult virtuaalses kultuurikeskkonnas	<i>tema tegevused. Ilmastikunähtuste jäädvustamine.</i>
--	---

Kunstikultuur

Õpitulemused	Õppesisu
1) uurib ja võrdleb kunstiteoseid; 2) tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid	Kunstiteoste analüüs. Kaasaegse kunstinäituse külastamine, nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. EESTI JA MAAILM <i>Teosed, kus värvil on suurem roll</i> RAHVAKUNST <i>Lilltikand (Muhu muster)</i>

Materjalid ja tehnikad

Õpitulemused	Õppesisu
1) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid; 2) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid ja ideid, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente.	Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine. Digitaalsete tehnikate katsetamine. MAAL <i>Akriül ja kattevärv</i> SKULPTUUR <i>Pehmed materjalid, nt savi või saepurumass</i> GRAAFIKA <i>Faktuurpilt, materjalitrukk. Heledusastmed värvipiilitsitega</i>

5. klass

Uurimine, avastamine, idee arendamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab oma huvisid ja võimeid; 2) visandab ja kavandab; 3) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh visuaalseid; 4) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi; 5) uurib disainilahendusi ja leiutab ise; 6) uurib erinevate teoste sõnumeid ja eesmärke, uurib ja analüüsib neid.	Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Värv kui väljendusvahend. Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad. <i>Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid.</i>

Pildiline ja ruumiline väljendus

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab oma huvisid ja võimeid; 2) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise	Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. ÜMBRUS

baaselemente; 3) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid; 4) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi.	<i>Loodus versus arhitektuur (uuslinn ja puud vm).</i> ASJAD <i>Ühe eseme erinevate osade suhe.</i> INIMENE <i>Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid.</i> GEOMEETRIA <i>Kera, silindri, tahuka kujutamine.</i>
---	---

Disain ja keskkond

Õpitulemused	Õppesisu
1) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid; 2) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks IKT vahendeid; 3) uurib disainilahendusi ja leiutab ise; 4) kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt.	Probleemipõhine lähteülesanne. Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine. Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. MÄRK <i>Märk kui stilisatsioon, piltkiri.</i> KIRI <i>Šrifti ja pildi sidumine tervikuks</i> Foto. Digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.

Meedia ja kommunikatsioon

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib reklaami ja meediat. 2) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalmaailmas, analüüsib oma eagrupid mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;	Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine. Liikumisillusiooni teke. Piltide, tekstide, heli ja liikumise koosmõju. <i>Märkide, sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine. Tootereklaam</i>

Kunstikultuur

Õpitulemused	Õppesisu
1) teab Eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid; 2) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi, tõlgendab neid oma vaatenurgast; 3) uurib disainilahendusi ja loob ise; 4) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot.	Kunstiteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. EESTI JA MAAILM <i>Konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art</i>

	<i>Deco jne)</i> RAHVAKUNST <i>Sõled, kapad, kirstud.</i>
--	--

Materjalid ja tehnikad

Õpitulemused	Õppesisu
1) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid; 2) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid	Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine. Digitaalsete tehnikate katsetamine. MAAL <i>Monokroomne maalimine (tint jne)</i> SKULPTUUR <i>Papier- mache vms</i> GRAAFIKA <i>Papitriikk. Muustritega pinna katmine.</i>

6. klass

Uurimine, avastamine, idee arendamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab oma huvisid ja võimeid; 2) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh visuaalseid. 3) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi. 4) uurib disainilahendusi ja leiutab ise; 5) uurib erinevate teoste sõnumeid ja eesmärke, uurib ja analüüsib neid.	Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Värv kui väljendusvahend. Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad. <i>Sõnumite ja emotsioonide edastamine, oma teoste võrdlus kunstiajaloo näidetega.</i>

Pildiline ja ruumiline väljendus

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunnetab oma huvisid ja võimeid; 2) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid; 3) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid.	Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. ÜMBRUS <i>Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi.</i> <i>Taevas</i> ASJAD <i>Pöördkehad jt mahulised esemed.</i> INIMENE <i>Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis.</i> GEOMEETRIA <i>Eseme jaotamine geomeetrilisteks kehadeks.</i>

Disain ja keskkond

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid;</p> <p>2) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks IKT vahendeid;</p> <p>3) käitub virtuaalmaailmas eetiliselt;</p> <p>4) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt.</p>	<p>Probleemipõhine lähteülesanne.</p> <p>Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.</p> <p>Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.</p> <p>MÄRK</p> <p><i>Märk kui sümbol (nt sodiaagimärgid)</i></p> <p>KIRI</p> <p><i>Šrift varjuga, ruumiline kiri.</i></p> <p>Foto. Digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.</p>

Meedia ja kommunikatsioon

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupid mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;</p> <p>2) tegutseb eetiliselt ja ohutult virtuaalses kultuurikeskkonnas.</p>	<p>Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.</p> <p>Liikumisillusiooni teke. Piltide, tekstide, heli ja liikumise koosmõju.</p> <p><i>Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel. Vormimuutusest tulenev tähenduse muutus.</i></p>

Kunstikultuur

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) teab Eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;</p> <p>2) tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;</p> <p>3) tegutseb eetiliselt erinevates kultuurikeskkondades.</p>	<p>Kunstiteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.</p> <p>Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.</p> <p>EESTI JA MAAILM</p> <p><i>Kunst käsikäes ajalootunniga (kauged kultuurid, antiik)</i></p> <p>RAHVAKUNST</p> <p><i>Tahuarhitektuur</i></p>

Materjalid ja tehnikad

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) tunnetab oma huvisid ja võimeid;</p> <p>2) visandab ja kavandab;</p> <p>3) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh visuaalseid;</p> <p>4) võrdleb kaasaja ja mineviku</p>	<p>Visandamine ja kavandamine.</p> <p>Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.</p> <p>Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine.</p> <p>Digitaalsete tehnikate katsetamine.</p>

kultuurinähtusi; 5) uurib disainilahendusi ja leiutab ise; 6) käitub virtuaalmaailmas eetilisel.	MAAL <i>Segatehnikad</i> SKULPTUUR <i>Materjalide kombineerimine</i> GRAAFIKA <i>Sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonistuses.</i>
--	--

2.2.7. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades;
- 10) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11) omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

Õppesisu	7. klass	8. klass	9. klass
Uurimine, avastamine, idee arendamine	5	5	5
Pildiline ja ruumiline väljendus	10	10	10
Disain ja keskkond	5	5	5
Meedia ja kommunikatsioon	3	3	3
Kunstikultuur	5	5	5
Materjalid, tehnikad	6	6	6
Kokku:	35	35	35

7.klass

Uurimine, avastamine, idee arendamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmesuguseid visuaalseid väljendusvahendeid; 2) kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid; 3) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist; 4) kasutab visuaalse kommunikatsiooni	Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne. Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöös (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis. <i>Kunstiteose vorm ja kompositsioon,</i>

vahendeid.	<i>materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne.</i>
------------	---

Pildiline ja ruumiline väljendus

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid;</p> <p>2) võrdleb eri ajastute kunstinäiteid kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;</p> <p>3) arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära, hindab originaalsust.</p> <p>4) katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.</p>	<p>Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).</p> <p>Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.</p> <p>Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.</p> <p>ÜMBRUS <i>Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid)</i></p> <p>ASJAD <i>Ruumi kolm mõõdet.</i></p> <p>INIMENE <i>Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid.</i></p> <p>GEOMEETRIA Geomeetriline kujund sümbolina.</p>

Disain ja keskkond

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse ja eetilise üle;</p> <p>2) mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.</p>	<p>Sihtrühmapärane lähteülesanne.</p> <p>Disaini liigid. Ergonoomika, moodulsüsteemid, sihtgrupp jt mõisted.</p> <p>Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetiliseus.</p> <p>Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.</p> <p>MÄRK Geomeetriliste kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus.</p> <p>KIRI Omalooodud šrifti kujundamine.</p> <p>Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</p>

Meedia ja kommunikatsioon

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemaderingis.</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja pildid linnaruumis.</p> <p>Metafoorid reklaamis.</p> <p>Infootsing erinevatest teabeallikatest.</p> <p>Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina.</p> <p>Autorikaitse.</p> <p><i>Teose muutmise mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.</i></p>

Kunstikultuur

Õpitulemused	Õppesisu
1) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; 2) seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut; 3) arutleb pildikeele visuaalsete märkide üle.	Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid. Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja. EESTI JA MAAILM <i>Keskajast barokini</i> RAHVAKUNST <i>Käise-, vöö- jt kirjad.</i>

Materjalid ja tehnikad

Õpitulemused	Õppesisu
1) leiab loovülesannetes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitab tulemusi ning põhjendab valikuid; 2) rakendab loomisel infokommunikatsiooni vahendeid.	MATERJALID, TEHNIKAD Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Tulemuse esitlemine. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. MAAL <i>Maalimine erinevatele materjalidele.</i> SKULPTUUR <i>Paberskulptuur ilma liimita.</i> GRAAFIKA <i>Trükigraafika ja värvi- ning viltpliatsite ühendamine</i>

8.klass

Uurimine, avastamine, idee arendamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmesuguseid visuaalseid väljendusvahendeid; 2) kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid; 3) analüüsib looduslikke ja tehiskeskondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist; 4) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid.	Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne. Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis. <i>Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.</i>

Pildiline ja ruumiline väljendus

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi	Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik

<p>olulisi kunstiteoseid;</p> <p>2) võrdleb eri ajastute kunstinäiteid kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;</p> <p>3) arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära, hindab originaalsust;</p> <p>4) katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.</p>	<p>valik (isiklik stiil).</p> <p>Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.</p> <p>Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.</p> <p>ÜMBRUS</p> <p><i>Realistlik maastikumaal, veekogu.</i></p> <p>ASJAD</p> <p><i>Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik.</i></p> <p>INIMENE</p> <p><i>Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine.</i></p> <p>GEOMEETRIA</p> <p><i>Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujunditele.</i></p>
---	--

Disain ja keskkond

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse ja eetilise üle;</p> <p>2) mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.</p>	<p>Sihtrühmapärane lähteülesanne.</p> <p>Disaini liigid. Ergonoomika, moodulsüsteemid, sihtgrupp jt mõisted.</p> <p>Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus.</p> <p>Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.</p> <p>MÄRK</p> <p><i>Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.</i></p> <p>KIRI</p> <p><i>Šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm.</i></p> <p>Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</p>

Meedia ja kommunikatsioon

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemaderingis.</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja pildid linnaruumis.</p> <p>Metafoorid reklaamis.</p> <p>Infootsing erinevatest teabeallikatest.</p> <p>Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina.</p> <p>Autorikaitse.</p> <p><i>Korduvuse mõju. Mustrid.</i></p>

Kunstikultuur

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas;</p> <p>2) seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut.</p>	<p>Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed.</p> <p>Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid.</p>

3) arutleb pildikeele visuaalsete märkide üle.	Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja. EESTI JA MAAILM <i>19. sajandi stiilid, modernism.</i> RAHVAKUNST <i>Rahvuslik ja rahvalik</i>
--	--

Materjalid ja tehnikad

Õpitulemused	Õppesisu
1) leiab loovülesannetes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitab tulemusi ning põhjendab valikuid.	Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Tulemuse esitlemine. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. MAAL <i>Klaasimaal, fresko jms.</i> SKULPTUUR <i>Skulptuur „liigse” eemaldamisega (penoplast vm).</i> GRAAFIKA <i>Erinevate graafikaliikide katsetused</i>

9.klass

Uurimine, avastamine, idee arendamine

Õpitulemused	Õppesisu
1) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmesuguseid visuaalseid väljendusvahendeid; 2) kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid; 3) analüüsib looduslikke ja tehiskeskondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist; 4) esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid.	Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne. Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis. <i>Väljendusvahendite valik vastavalt ideele, otstarbele ja sihtgrupile.</i>

Pildiline ja ruumiline väljendus

Õpitulemused	Õppesisu
1) arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära, hindab originaalsust; 2) katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid; 3) leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi,	Teatud kujutamismõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil). Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid. ÜMBRUS <i>Loodus detailides, maja siseruum.</i>

kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid.	ASJAD <i>Deformatsioon (nt kubism) mõju suurendamiseks.</i> INIMENE <i>Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine.</i> GEOMEETRIA <i>Arhitektoonika. Moodulsüsteemid.</i>
---	---

Disain ja keskkond

Õpitulemused	Õppesisu
1) uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse ja eetilise üle; 2) mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus; 3) analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast.	Sihtrühmapärane lähteülesanne. Disaini liigid. Ergonoomika, moodulsüsteemid, sihtgrupp jt mõisted. Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilise. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. MÄRK <i>Mäng sümbolitega. Logo.</i> KIRI <i>Pidulik kiri (kalligraafia)</i> Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon

Õpitulemused	Õppesisu
1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemaderingis; 2) arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast; 3) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid.	Linnakeskkond. Tekstid ja pildid linnaruumis. Metafoorid reklaamis. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse. <i>Ruumilisus ja ruumilisuse illusioon (3D efekt, stereonägemine jms).</i>

Kunstikultuur

Õpitulemused	Õppesisu
1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; 2) võrdleb eri ajastute kunstinäiteid kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel; 3) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;	Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid. Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.

4) arutleb pildikeele visuaalsete märkide üle.	EESTI JA MAAILM <i>Protsessuaalne kunst, kunstide süntees-tänapäev.</i> RAHVAKUNST <i>Etnograafia ja tänapäev.</i>
--	---

Materjalid ja tehnikad

Õpitulemused	Õppesisu
1) leiab loovülesannetes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitab tulemusi ning põhjendab valikuid.	Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Tulemuse esitlemine. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. MAAL <i>Lahustid, lakid jt. Õlimaal. Graffiti.</i> SKULPTUUR <i>Materjali valik lähtuvalt huvist ja soovist.</i> GRAAFIKA <i>Graafika +kollaaž jt segatehnikad</i>